Epidemiologie 3-012 21.9.2012 14:54 Str. 83
proLékaře.cz | 29.12.2026

Zemřela doc. MUDr. Milada Závadová, CSc.

V pondělí 30. července 2012 zemřela po krátké nemoci v požehnaném věku 93 let paní docentka MUDr. Milada Závadová, CSc.

Narodila se 19. května 1919 v Uherském Ostrohu v rodině Ing. Antonína Plachera, který byl správcem lichtenštejnského statku. Šťastné dětství prožila spolu se svými bratry na velkostatcích ve Valticích a později v Otnicích u Brna. Po absolvování gymnázia v Bučovicích u Slavkova byla přijata na podzim 1938 na lékařskou fakultu brněnské univerzity. Studium však musela přerušit, protože české vysoké školy byly uzavřeny. Během války pracovala v Brně jako zdravotní sestra a zubní instrumentářka. Po osvobození se v roce 1945 opět přihlásila ke studiu medicíny na Karlově univerzitě v Praze, kterou díky své velké snaze a ctižádosti ukončila v roce 1948. Po absolvování povinné nemocniční praxe v obtížných poválečných podmínkách se specializovala na obor klinická mikrobiologie, který se v té době začal výrazně profilovat.

Odbornou dráhu začala na specializovaném fakultním pracovišti u prof. Patočky, kde sbírala zkušenosti a prohlubovala své znalosti. Její výrazná osobnost ji ale předurčovala k větší nezávislosti a samostatné tvůrčí práci. Svoji životní šanci dostala v nově se tvořící Thomayerově nemocnici v Praze-Krči. V roce 1954 byla jmenována primářkou budoucího mikrobiologického oddělení a pověřena jeho vybudováním. Vypracovala návrh na koncepci a na adaptaci určených prostor a dne 15. února 1956 byl pod jejím vedením zahájen provoz nového oddělení. Sama o této události řekla: „Když jsem se v roce 1954 rozhodovala převzít vedení plánovaného mikrobiologického oddělení v Thomayerově nemocnici, lákala mne především možnost vytvořit zde z jednotlivých případů této úzké a přímé spolupráce s kliniky systém, vytvořit pracoviště klinické mikrobiologie, kdy mikrobiolog s klinikem společně jako rovnocenní partneři různé odbornosti řeší otázku etiologie a terapie daného klinického obrazu.“ S Thomayerovou nemocnicí byla spjata až do odchodu na zasloužený odpočinek.

Oddělení mikrobiologie se pod jejím vedením stalo špičkovým pracovištěm zabývajícím se kromě rutinní diagnosticky ještě výzkumnou a pedagogickou činností. Vznikly zde specializované laboratoře – pro diagnostiku mykoplazmat (první v republice) a pro anaerobní infekce. Její organizační a řídící schopnost byla oceněna vedením Thomayerovy nemocnice. Přestože byla bezpartijní, stala se na řadu let zástupkyní ředitele. I při tomto vysokém pracovním vytížení dokázala vypracovat a obhájit svou kandidátskou práci v oboru mikrobiologie. Diagnostika anaerobních infekcí v Thomayerově nemocnici se stala pojmem a paní doktorka Milada Závadová byla v roce 1974 jmenována vedoucím Národní referenční laboratoře pro sporulující anaeroby.

Publikační činnost doktorky Milady Závadové a její účast na celostátních i mezinárodních lékařských a mikrobiologických sympoziích a kongresech našla odezvu i v zahraničí. Při krátkém politickém uvolnění koncem šedesátých let konečně využila situaci a zprvu soukromě a na vlastní náklady absolvovala krátkou stáž na mikrobiologickém oddělení prestižního Pasteurova ústavu v Paříži, kterou za rok na základě oficiální výzvy Světové zdravotnické organizace zopakovala, ale již v délce regulérní šestiměsíční odborné stáže. Poznala tak nejen nejmoderněji vybavené, ale i výborně řízené pracoviště, kde i díky své dobré francouzštině navázala upřímné celoživotní přátelství s vedoucí pracovnicí ústavu dr. Madeleine Sébald. Z Francie se navrátila zpět v období čistek a politických prověrek v roce 1970, na základě kterých musela odložit podání své připravované docentské práce na neurčito. Její obhajoba se uskutečnila až počátkem devadesátých let.

Doktorka Milada Závadová se zasloužila nemalou měrou o výchovu zdravotnických pracovníků.

Epidemiologie 3-012 21.9.2012 14:54 Str. 84
proLékaře.cz | 29.12.2026

Vyučovala svůj obor na střední zdravotnické škole a na bázi laboratoře pro anaerobní infekce bylo zřízeno Institutem pro doškolování lékařů a farmaceutů stálé doškolovací místo. Kromě mikrobiologů v přípravě na atestace školila desítky zahraničních odborníků i ze značně vzdálených zemí, jako je Indie nebo Kuba.

Navzdory náročné profesi byl její osobní život plný. Sama bezdětná se ujala osiřelé dívenky, kterou se svým druhým manželem vychovala a podporovala na studiích medicíny. Stejně tak byla pozornou a štědrou babičkou pro své tři vnuky.

Osobně jsem se s doktorkou Miladou Závadovou setkal na jejím pracovišti v rámci odborné stáže. Doslova hodiny nám vyprávěla o anaerobech, ukazovala, dávala cenné informace, zejména praktické. Každý jsme tenkrát popsali velký školní sešit. Vše nám připadalo nové, úžasné, opisovali jsme pracovní postupy, recepty na kultivační půdy, identifikační tabulky. Byly to informace, které měly, zejména v tehdejší době, obrovskou cenu. Myslím, že jsem se již nikdy s něčím takovým nesetkal. Šlo to bez multimediálních pomůcek, videokonferencí, brainstormingů apod. Když člověk umí, pak je vše snadné. A ona opravdu uměla. To vše ještě s grácií dámy. Ostatně do práce chodila vždy elegantní, v klobouku. To jí ale nebránilo vzít si holínky, gumovou zástěru a umývat laboratorní sklo, když to bylo potřeba.

Když jsem v roce 2009 přebíral Oddělení klinické mikrobiologie v Thomayerově nemocnici, cítil jsem opět jejího ducha, řada metodik, které zavedla, se používá dodnes a budou používat nadále, protože jsou stále dobré. Stejně tak způsob a přístup k práci.

Vážená paní docentko, jste tu stále s námi.

Doc. MUDr. Pavel Čermák, CSc.
Pracovníci Oddělení klinické mikrobiologie
Thomayerovy nemocnice v Praze-Krči